

Strategi for Ungdomsuddannelse Til Alle i Viborg Kommune

BILAG

Baggrundsmateriale: Beskrivelser af og dokumentation for strategi for Ungdomsuddannelse Til Alle

Vedtaget i Byrådet den 17. december 2008

Indhold

1. Hvorfor en Ungestrategi?	4
2. Det nationale modelkommuneprojekt – ”UTA-netværk II”	5
3. Viborg Kommunes projekt ”Ungdomsuddannelse Til Alle”	6
4. Værdier og grundprincipper – fundamentet for ungdomsuddannelse til alle	8
5. Hvordan er ungdomsuddannelsesmønstret?	10
6. Hvad kendetegner de unge i Viborg Kommune, som ikke opnår en ungdomsuddannelse, og hvad skal der til, for at de kan opnå en ungdomsuddannelse?	15
7. Hvad viser forskningen?	16
8. Tilbud til unge mellem 15-25 år i Viborg Kommune	18

1. Hvorfor en Ungestrategi?

- Det er der flere gode grunde til

En ungdomsuddannelse er vigtig for alle unges fremtidige liv. Et af de vigtigste elementer i grundlaget for fortsat livslang læring er netop en ungdomsuddannelse. Samtidig er der en tæt sammenhæng mellem uddannelse og tilknytningen til arbejdsmarkedet. Derudover er uddannelsesniveaut hos unge også vigtigt for virksomhedernes mulighed for fremover at kunne rekruttere kvalificeret arbejdskraft. Det har i sidste ende stor betydning for den fremtidige udvikling af Viborg Kommune.

På landsplan er målet, at 95 % af en ungdomsårgang i 2015 skal have en ungdomsuddannelse. Viborg Kommune bakker op om dette mål.

Både på landsplan og i Viborg Kommune er det i dag knap 80 %, som opnår en ungdomsuddannelse. Langt størstedelen af de unge i Viborg Kommune gennemfører således en ungdomsuddannelse med de tilbud samt den støtte og vejledning, der eksisterer i dag.

Ambitionen i Viborg Kommune er, at vi også skal have de ca. 20 % af en ungdomsårgang med, som enten afbryder eller ikke påbegynder en ungdomsuddannelse. Vi har en forpligtelse overfor de unge til at afklare, hvad der skal til for, at de får en ungdomsuddannelse, og hvordan vi kan støtte de unge undervejs.

Flere faktorer er afgørende for, at de unge i Viborg Kommune opnår en ungdomsuddannelse. Ofte er det et sammenspil mellem den unges faglige, sociale og personlige forhold. For netop den gruppe af unge, som ikke får en ungdomsuddannelse, er sammenhængene mellem disse faktorer særlig vigtige.

Behovet for sammenhæng mellem de unges faglige, sociale og personlige liv betyder, at der er mange parter og fagområder på ungeområdet, der skal arbejde sammen for, at det skal lykkes flere unge at opnå en ungdomsuddannelse.

Parterne er blandt andre:

- De unge
- Forældrene og/eller øvrige familie/netværk
- Folkeskolerne
- Ungdomsuddannelserne
- De øvrige grundskoler
- Produktionsskoler
- Specialskoler
- Fritids-, kultur- og foreningslivet
- Forskellige sociale og beskæftigelsesrettede tilbud
- Byrådet/respektive udvalg/forvaltninger
- Arbejdsmarkedets parter
- Virksomheder i Kommunen

Alle disse parter har i dag en lang række tiltag rettet mod de unge på forskellige områder af deres liv. Og alle tilbud er vigtige led i at sikre flere unge en ungdomsuddannelse.

Ungestrategien skal ses som et redskab til at koordinere de eksisterende tiltag, at skabe et fælles fokus på ungdomsuddannelse og at sætte en fælles ramme for udviklingen af nye tiltag for de unge. Alle disse elementer er afgørende i indsatsen for, at andelen af unge med en ungdomsuddannelse øges i Viborg Kommune.

2. Det nationale modelkommuneprojekt – ”UTA-netværk II”

- Viborg Kommune indgår i KL's og Undervisningsministeriets nationale netværk II vedrørende ”Ungdomsuddannelse Til Alle”. UTA-netværk II løber i 2008 og 2009.

Netværket er opstået på baggrund af regeringens mål om, at 95 % af en ungdomsårgang i 2015 skal have en ungdomsuddannelse. Delmålet i 2010 er 85 %.

I netværk II deltager 21 kommuner, som kan dele erfaringer og udvikle nye initiativer og værktøjer i forhold til at øge andelen af unge, som gennemfører en ungdomsuddannelse.

En kommunal handleplan

Kommunerne i netværket har indgået en fælles politisk aftale, hvor Kommunalbestyrelsen forpligter sig til at udarbejde en lokal politisk handleplan. Ungestrategien er Viborg Kommunes handleplan.

Handleplanen skal opstille politiske mål på området, beskrive kommunens indsats i forhold til et øget samarbejde mellem aktører i og uden for kommunen samt beskrive de lokale initiativer, der sættes i værk på området.

Planen skal gå på tværs af de kommunale opgaveområder, hvor der er kontakt med de unge. Det sker for at sikre en tidlig og sammenhængende indsats. Derudover forpligter kommunerne sig til at dokumentere effekten af deres indsats.

I handleplanen skal kommunerne indarbejde 8 fælles målsætninger:

- De 21 kommuner forpligter sig til at yde en aktiv indsats for at bidrage til målsætningen om, at 95 % af en ungdomsårgang skal have en ungdomsuddannelse.
  - De 21 kommuner forpligter sig til aktivt at inddrage de unge samt deres forældre og netværk i processen.
  - De 21 kommuner udarbejder og vedtager en lokal politisk handleplan for at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Den lokale politiske handleplan udspringer af en fælles vision, der er formuleret i et samarbejde mellem de relevante aktører på området.
  - De 21 kommuners medarbejdere samarbejder på tværs af relevante forvaltninger om problemstillingen og har uddannelse som første prioritet, hver gang de møder en ung.
  - De 21 kommuner igangsætter en tidlig indsats rettet mod de børn, som skønnes ikke at kunne gennemføre folkeskolen eller påbegynde en ungdomsuddannelse.
  - De 21 kommuner samarbejder tæt med de eksterne aktører på såvel politisk som administrativt niveau, herunder især de lokale ungdomsuddannelser og det lokale arbejdsmarked.
- De 21 kommuner intensiverer samarbejdet med ungdomsuddannelserne om at fastholde de unge i uddannelsessystemet.
  - De 21 kommuner forpligter sig til at udveksle metoder, værktøjer og erfaringer både indbyrdes i projektet og i forhold til andre kommuner. De 21 kommuner udvikler i fællesskab en ”bruttoliste af ideer”.

3. Viborg Kommunes projekt ”Ungdomsuddannelse Til Alle” (UTA-projektet)

Allerede i efteråret 2007 igangsatte Viborg Kommune et lokalt projekt ”Ungdomsuddannelse Til Alle”. Projektet udspringer af regeringens 95 % - målsætning for ungdomsuddannelsesområdet.

Viborg Kommune sætter i projektet fokus på de knap 20 % af de 15-24-årige i Kommunen, som ikke starter på eller gennemfører en ungdomsuddannelse.

I projektet deltager repræsentanter fra såvel Viborg Kommunes forvaltninger, ungdomsuddannelser og erhvervslivet:

- Beskæftigelsesforvaltningen
- Børne- og Ungdomsforvaltningen
- Socialforvaltningen
- Kulturforvaltningen
- Projektudviklingsafdelingen
- Viborg Ungdomsskole
- Sct. Mikkelsskolen (EGU)
- Social- og Sundhedsskolen Viborg-Skive-Thisted
- VUC Skive-Viborg
- Viborg Handelsskole (nu Mercantec)
- EUC MIDT (nu Mercantec)
- Bjerringbro Gymnasium
- Viborg Gymnasium og HF
- Viborg Katedralskole
- VIBORGegnens Erhvervskontor/Erhvervsråd

Projektets udvikling bliver fulgt af en styregruppe, som har til formål at sikre overensstemmelse mellem handlingsplanens indhold, de politiske målsætninger og den overordnede strategi.

Styregruppens sammensætning:

- Direktør Kristian Brøns Nielsen, Beskæftigelsesforvaltningen (Formand)
- Skolechef Karen Margrethe Eriksen, Børne- og Ungdomsforvaltningen
- Socialchef Jan Skougaard, Socialforvaltningen
- Idrætschef Kai Skou Hansen, Kulturforvaltningen
- Stabschef Frank Mikkelsen, Projektudviklingsafdelingen
- Uddannelseschef Mette Selchau, EUC MIDT (nu Mercantec)
- Rektor Lone E. Mikkelsen, Viborg Gymnasium og HF
- Erhvervsdirektør Knud Erik Larsen, VIBORGegnens Erhvervskontor
- Afdelingsleder Steen Würtz, Ungdommens Uddannelsesvejledning (projektleder)
- Fuldmægtig Daniella Jeppesen, Beskæftigelsesforvaltningen (projektkoordinator)

Under styregruppen er der oprettet en projektgruppe, der har til formål at bibringe styregruppen information, analyser og oplæg til en kommunal handleplan for, hvordan flere unge kan opnå en ungdomsuddannelse. Ansvar for udviklingen og implementeringen af handlingsplanen ligger hos projektgruppen.

Projektgruppens deltagere:

- Afdelingsleder Steen Würtz, Ungdommens Uddannelsesvejledning (projektleder)
- Ungdomsskoleleder Børge Hansen, Børne- og Ungdomsforvaltningen/Viborg Ungdomsskole
- Afdelingsleder Elisabeth Knudsen, Socialforvaltningen
- Konsulent Morten Hansen, Projektudviklingsafdelingen
- Projektleder Eva Møller Jensen, EUC MIDT (nu Mercantec)
- Uddannelseschef (HG) Torben Jensen, Viborg Handelsskole (nu Mercantec)
- Sekretariatsleder Ulla Lundgaard, Fællesskabet for almene gymnasier, Viborg
- Skoleleder Jens Kolstrup, SOSU Skive-Viborg-Thisted
- Afdelingsforstander, Otto Højgaard-Hansen, VUC Skive-Viborg
- Afdelingsleder Frank Bertelsen, Sct. Mikkelsskolen
- Administrationschef Lisbeth Hansen, VIBORGegnens Erhvervskontor
- Fuldmægtig Daniella Jeppesen, Beskæftigelsesforvaltningen (projektkoordinator)

Projektets 1. fase løber frem til udgangen af 2008. Det Lokale Beskæftigelsesråd i Viborg Kommune støtter projektet med i alt 950.000 kr. i 2007 og 2008.

2. fase af projektet løber i 2009 og 2010. Den del af projektet vil bestå af opfølgning på projektets handleplan. Herunder igangsætning, koordinering og understøtning af initiativer og projekter i relation til kommunale indsatser, ungdomsuddannelserne og erhvervslivet.

Kortlægning og temadage

I foråret 2008 har projektgruppen afholdt 4 temadage, hvor der blev sat fokus på følgende målgrupper:

1. Unge, der er faldet fra en ungdomsuddannelse
2. Unge frafaldstruede på en ungdomsuddannelse
3. Unge, der ikke har påbegyndt en ungdomsuddannelse
4. Mønsterbrydere (unge, der opnår et højere uddannelsesniveau end familien)

Under hvert emne er målgruppernes omfang og karakteristika blevet undersøgt. Derudover har projektgruppen arbejdet med konkrete ungeprofiler, som er anonymiserede beskrivelser af repræsentativt udvalgte unges uddannelsesflow samt faglige, sociale og personlige baggrund.

Med udgangspunkt i målgruppekortlægningen og profilerne har projektgruppen drøftet, hvad der kræves for, at flere unge gennemfører en ungdomsuddannelse. Følgende emner er behandlet:

- Spotning (tidlig indsats)
- Vejledning
- Overgange mellem instanser
- Forældreinddragelse
- Ungdomsuddannelsernes pædagogiske og strukturelle indretning ift. fastholdelse
- Virksomhedernes rolle
- Tværkommunal indsats
- Fritid/foreningers rolle
- M.v.

Sideløbende er der igangsat en registrering af de aktuelle projekter, tilbud, kampagner og/eller pædagogiske initiativer rettet mod unge 15-24-årige i Viborg Kommune. Tilbuddene fremgår bagerst i dette bilagsark.

Ungekonference

Som et led i projektet afholdte Viborg Kommunes "Ungdomsuddannelse Til Alle" en lokal Ungekonference i maj 2008.

Konferencen var godt besøgt med ca. 115 deltagere, der alle er ressourcepersoner på ungeområdet forskellige steder i Viborg Kommune. Den brede repræsentation spændte lige fra skoler, ungdomsuddannelser, faglige organisationer, kommunale forvaltninger, politikere, væresteder, fritids- og kulturtilbud, psykologtilbud, virksomheder, beskæftigelsestilbud og Jobcentret til vejlednings- og rådgivningsorganer m.v. Temaet for dagen var, hvordan flere unge i Viborg Kommune kan gennemføre en ungdomsuddannelse.

Formiddagen bestod af oplæg om de nyeste resultater af forskning på ungeområdet, mens eftermiddagen bestod af workshops. Eftermiddagens workshops satte fokus på fire forskellige emner, som projektgruppen i løbet af projekt "Ungdomsuddannelse Til Alle" har identificeret som udfordringer i forhold til at få flere unge til at gennemføre en ungdomsuddannelse.

Ungekonferencen har givet inspiration til Ungestrategien.

4. Værdier og grundprincipper – fundamentet for ungdomsuddannelse til alle

Viborgs UTA-projekt har i arbejdet med målgrupperne identificeret nogle værdier og grundprincipper, som er essentielle for, at indsatsen for at få flere i ungdomsuddannelse lykkedes.

Det er således tænkt som et fælles tankesæt og en række fælles metoder, der kan understøtte det eksisterende arbejde på ungeområdet.

En realisering af visionen forudsætter, at alle parter på ungeområdet har de samme værdier, når vi taler om ungdomsuddannelse med en ung i Viborg Kommune.

Værdierne er de fælles forestillinger, som ligger bag måden, vi møder de unge på i Viborg Kommune.

De tre bærende værdier er:

- **Alle unge er vigtige**
Alle unge har noget at bidrage med. Og ingen unge kan undværes i den fremtidige Viborg Kommune. Derfor skal alle unge også have mulighed for at blive udfordret og blive endnu bedre til det, de gør, ligesom de, der arbejder med de unge, også skal være klædt på til at tilbyde disse udfordringer.
- **Vi tager udgangspunkt i den enkelte unge!**
Det betyder, at der skal tages hensyn til den enkelte unges muligheder. Gennem en aktivt opsøgende, forebyggende og udviklende indsats skal der skabes sammenhæng mellem den unges faglige, personlige og sociale forhold. På den måde sikres de unges trivsel og udvikling.
- **Uddannelse er et fælles ansvar**
At tage en ungdomsuddannelse kræver aktiv deltagelse fra alle parter. I særlig grad fra den unge selv, men også fra den unges forældre og netværk samt andre ressourcerper-

soner i den unges hverdag – eksempelvis fra skoler, ungdomsuddannelser, klubber/foreninger/fritidstilbud, kommunale sagsbehandlere, virksomheder mv..

For at omsætte værdierne til holdning og handling kædes værdierne sammen med fire grundprincipper for Ungestrategien i Viborg Kommune. De gælder for alle unge i Viborg Kommune. Principperne er et udtryk for, hvordan vi vil nå målet om ungdomsuddannelse til alle og skabe sammenhæng mellem unge, uddannelse og job.

De fire bærende principper er:

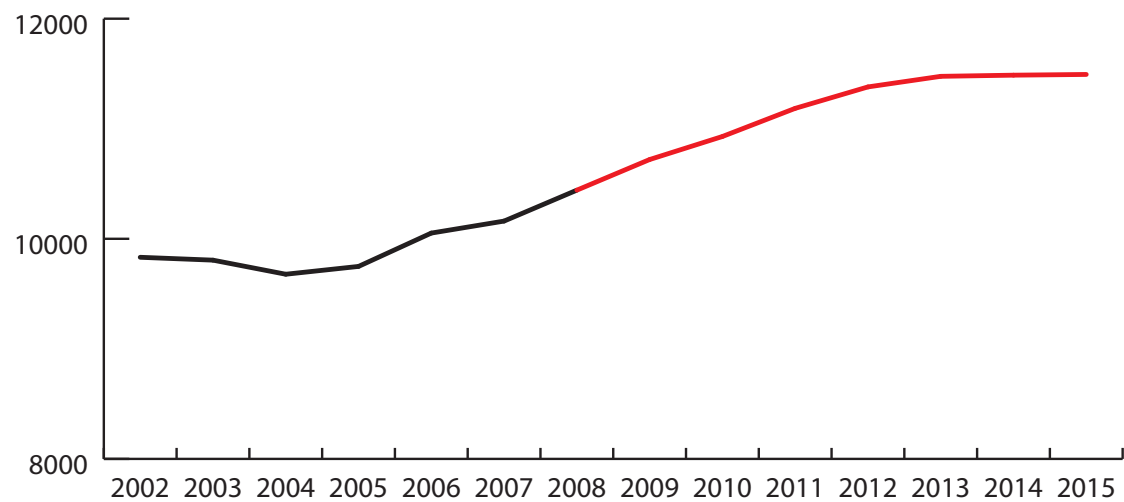
- **Man kan også lære noget uden at blive undervist**
Alle unge kan lære noget. Uddannelsen af Kommunens unge skal tage højde for, at læring er en individuel størrelse, og at unge lærer på forskellige måder. Læring skal derfor også være andet end tavle-til-bord-undervisning. Den unge bærer ikke alene ansvaret for egen læring. Det betyder blandt andet, at undervisningen tilpasses den enkelte unge og dennes måde at lære på, samt at udbuddet af uddannelser tilpasses målgrupperne.
- **Videndeling – fokus på overgange**
I alderen 15-24 år sker der mange ændringer i den unges liv, og de fleste unge kommer i berøring med både skoler, uddannelser, virksomheder, forskellige dele af kommunen m.v. For at give den unge en god start på eksempelvis en uddannelse er det afgø-

rende, at relevante oplysninger følger den unge. Det betyder oplysninger, der beskriver de faglige, personlige og sociale forhold, som kan være relevante for, at den rette støtte iværksættes, så den unge gennemfører ungdomsuddannelsen. Princippet gælder for alle overgange mellem de instanser, som har kendskab til en ung. På den måde efterlades ingen ung alene med sine udfordringer.

- **Jo før, jo bedre**
"Jo før, jo bedre" betyder, at indsatsen for at fastholde eller få de unge i ungdomsuddannelse skal ske hurtigst muligt. Det handler også om, at der allerede tidligt på forskellige områder af den unges liv skal være fokus på andre områder, som kan have indflydelse på, om og hvordan en ung bliver i stand til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Eksempelvis områder som familie/netværk, sundhed, skole, fritid m.v.). Ved en hurtig indsats kan den rette støtte og hjælp iværksættes. Det kan både give den unge en succesoplevelse og ikke mindst være forebyggende. På den måde får vi dobbelt udbytte af indsatsen. En tidlig indsats er en god investering.
- **Hjælp til selvhjælp**
De unge i Viborg Kommune skal klædes på til selv at udvælge og gennemføre en ungdomsuddannelse. Den unge gøres valgkompetent. Viborg Kommune sørger for rammerne og redskaberne, ligesom Kommunen også bistår med råd, vejledning og støtte.

I 2008 er der 10.442 unge 15-24-årige i Viborg Kommune. Frem til 2015 vil antallet af unge stige med 10 %. Der vil derfor fremover være et øget behov for at få flere igennem ungdomsuddannelserne.

Figur 1: De 15-24-årige i Viborg Kommune – faktiske tal og prognose (2002 – 2015)

Kilde: Viborg Kommunes befolkningsprognose

5. Hvordan er ungdomsuddannelsesmønstret?

Nedenstående tabel og figurer giver et overordnet statusbillede af ungdomsuddannelsesmønstret blandt de unge i Viborg Kommune.

Hvor mange unge har fuldført eller er i gang med en ungdomsuddannelse?

KL og Undervisningsministeriet har i samarbejde med UNI-C Statistik og Analyse udarbejdet en model til benchmarking af andelen af unge, som har fuldført, er i gang med, har afbrudt eller ikke er påbegyndt en ungdomsuddannelse¹

Figur 2 viser, at ca. 70% af de 24-årige i 2006 i Viborg Kommune havde fuldført en ungdomsuddannelse.

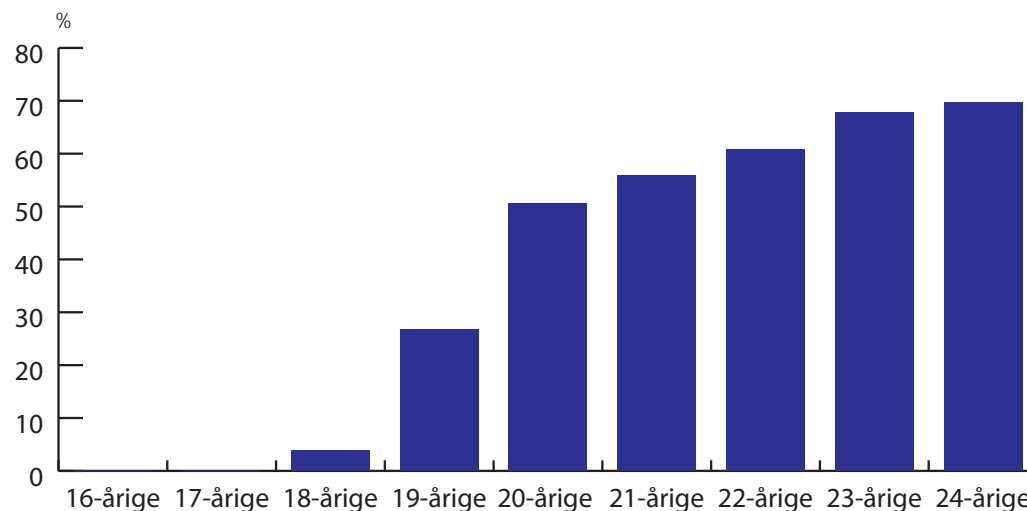
Det fremgår desuden, at andelen af unge med fuldført ungdomsuddannelse stiger, jo ældre de unge bliver. Det er naturligt, da de 16-17-årige og til dels 18-årige ikke kan forventes at have nået at fuldføre en ungdomsuddannelse. Derfor er det også relevant at se på, hvor mange der enten har fuldført eller er i gang med en ungdomsuddannelse.

Samlet set var 77,8 % af de 16-24-årige i gang med eller havde fuldført en ungdomsuddannelse i 2006². Sammenholdt med figur 2 viser figur 3 desuden, at mange af de 16- og 17-årige i Viborg Kommune var i gang med en ungdomsuddannelse i 2006.

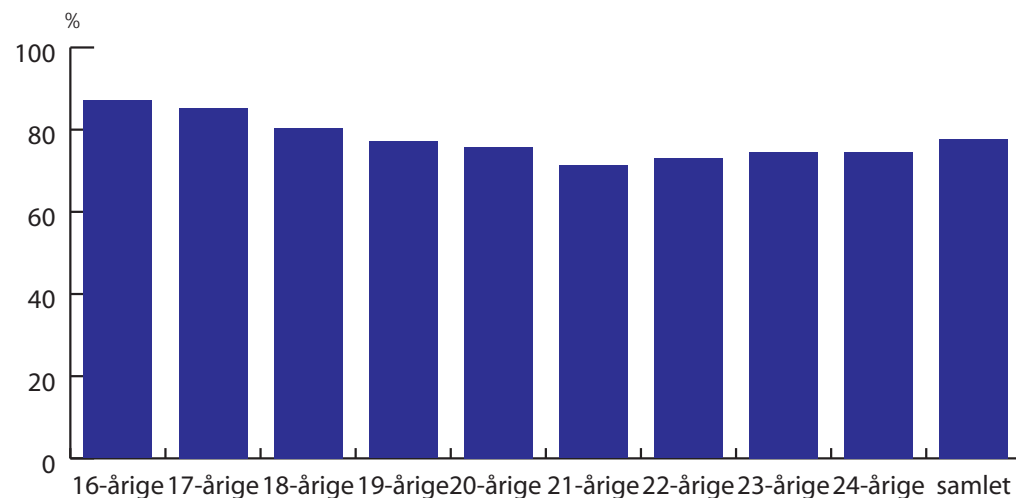
1. Benchmarkingmodellen "Uddannelsesnøglen" er grundlaget for dette afsnit

2. De anvendte data er målt på bopælskommune. Det betyder at de dækker over de unge, som på målingstidspunktet har bopæl i Viborg Kommune. Målt på afgangskommune (elever, der færdiggjorde grundskolen i Viborg Kommune) var det 81,5% af de 16-24-årige som pr. 1. oktober 2006 var igang med eller havde fuldført en ungdomsuddannelse.

Figur 2: Andel unge med fuldført ungdomsuddannelse i Viborg Kommune (2006)

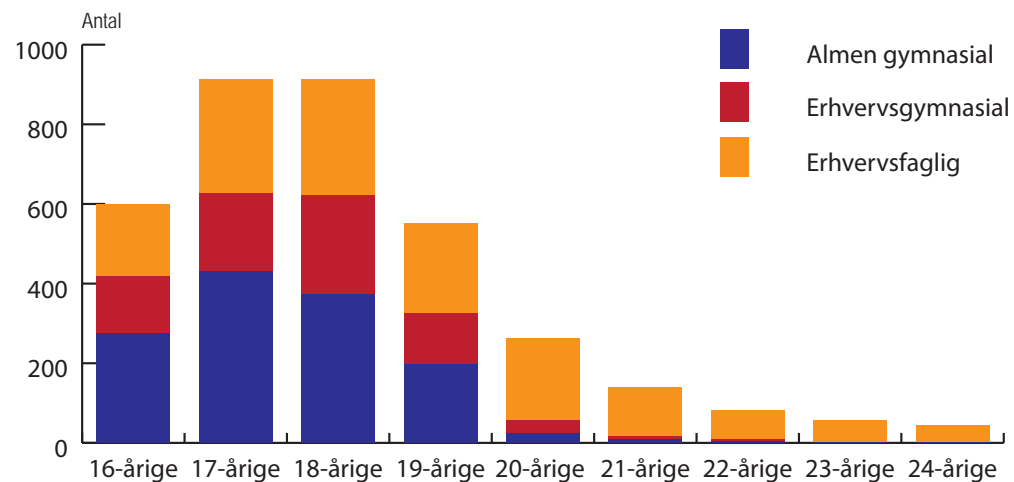

Figur 3: Andel unge som er i gang med eller har fuldført ungdomsuddannelse i Viborg Kommune (2006)

Der er en tendens til, at de helt unge vælger de almengymnasiale uddannelser i Viborg Kommune. De erhvervsfaglige uddannelser har derimod elever i alle aldersgrupper.

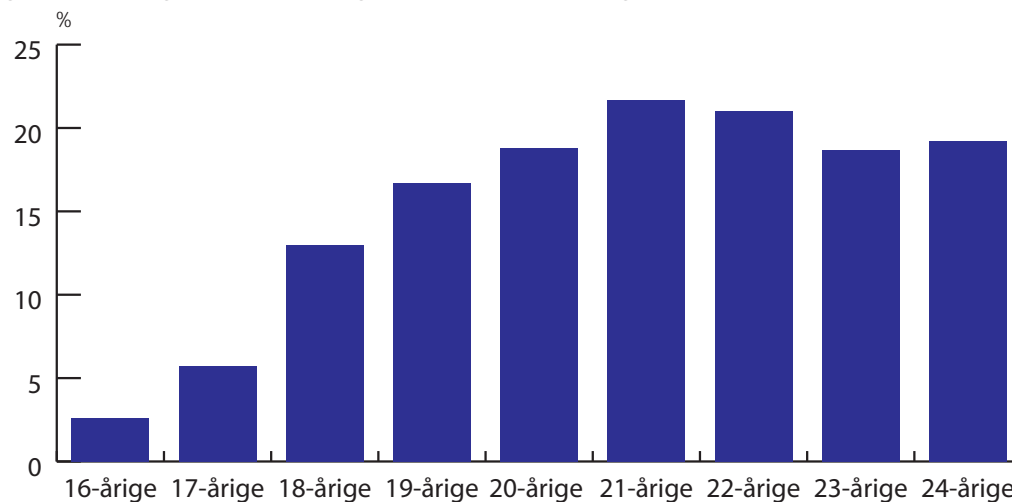
Figur 4: Antal unge i gang med ungdomsuddannelse – opgjort på ungdomsuddannelsesretning i Viborg Kommune (2006)

Figur 5 viser andelen af unge, som starter op på en ungdomsuddannelse, men som falder fra igen. 19,2 % af de 24-årige havde afbrudt en ungdomsuddannelse. Det svarer til 144 unge. De var på opfølgningstidspunktet ikke startet på en ny ungdomsuddannelse.

For alle årgange er der en klar tendens. Frafaldet er størst blandt de erhvervsfaglige uddannelser, men der er også frafald på de almengymnasiale og erhvervgymnasiale uddannelser.

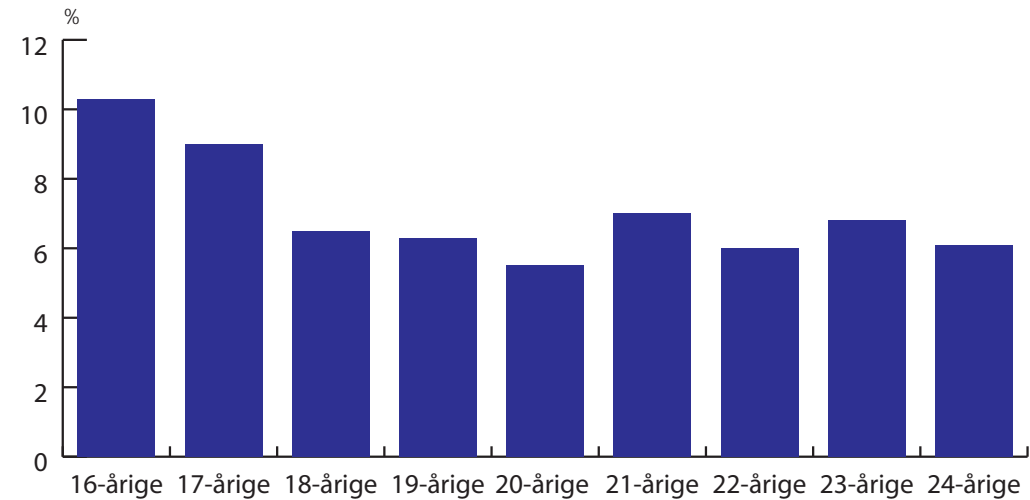
Figur 5: Andel unge med afbrudt ungdomsuddannelse i Viborg Kommune (2006)

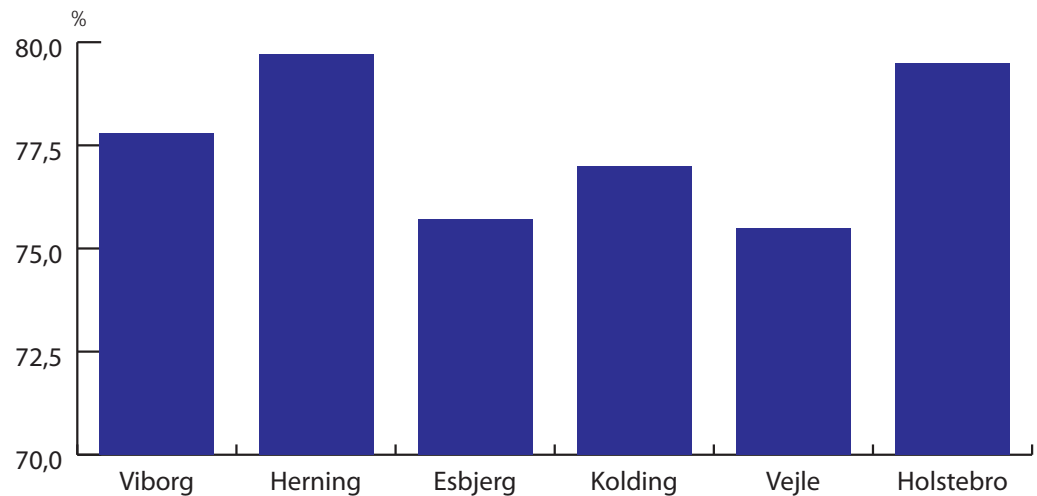
I Viborg Kommune havde 6,1 % af de 24-årige i 2006 ikke påbegyndt en ungdomsuddannelse. Andelen af unge, som ikke påbegynder en ungdomsuddannelse, er generelt mindre i Viborg Kommune end andre sammenlignelige kommuner.

Tallene viser bl.a., at det oftest er unge mænd, som enten afbryder eller ikke kommer i gang med en ungdomsuddannelse.

Figur 6: Andel unge, som ikke påbegynder ungdomsuddannelse i Viborg Kommune (2006)

Figur 7: Andel unge, der har fuldført eller er i gang med ungdomsuddannelse (2006)

Ifølge benchmarkingmodellen "Uddannelsesnøglen" fra 2006 kan Viborg Kommune bedst sammenligne sig med Herning, Esbjerg, Kolding, Vejle og Holstebro kommuner, hvad angår de faktorer, som har indflydelse på andelen af unge med en ungdomsuddannelse. Viborg Kommune ligger generelt på samme niveau som disse kommuner målt på den samlede andel af unge, der har fuldført eller er i gang med en ungdomsuddannelse.

Hvad laver de 18-årige?

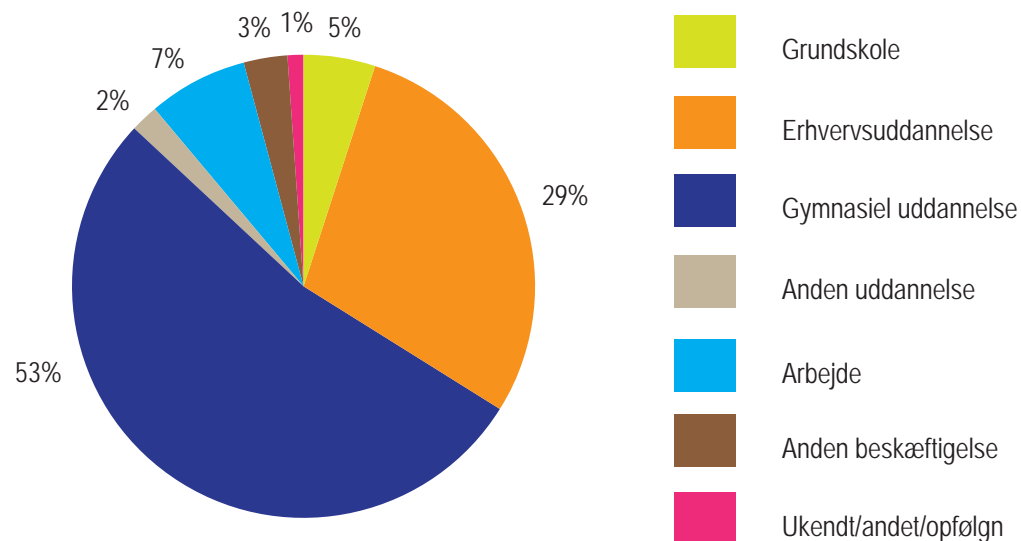
Viborg Kommunes Jobcenter følger uddannelses- og beskæftigelsesudviklingen for de 18-årige. Hvert år pr. 31. maj foretages en optælling af, hvilken aktivitet de 18-årige er i gang med. På den måde følges, hvor stor en procentdel af de 18-årige der er i gang med en ungdomsuddannelse.

De 18-årige er en velegnet rettesnor for uddannelsesfrekvensen, da størstedelen kan forventes at have færdiggjort grundskolen, og størstedelen endnu ikke kan have nået at fuldføre deres ungdomsuddannelse. Ved at foretage målingen i maj måned øges sandsynligheden for, at den unge enten gennemfører hele skoleåret eller hele ungdomsuddannelsen.

Som det fremgår af figur 8, var 84 % af de 18-årige i gang med en ungdomsuddannelse pr. 31. maj 2008. Det er en stigning i forhold til 2006 og 2007, hvor antallet var hhv. 79 og 81 %.

Det bør samtidig bemærkes, at andelen af 18-årige i arbejde er stigende. Således var 7 % af de 18-årige i arbejde i 2008. I 2006 var det 6 %, mens det i 2007 var 5 %.

Figur 8: Uddannelses- og beskæftigelsesaktiviteten for de 18-årige i Viborg Kommune, 31. maj 2008

Kilde: UU-Viborgs database UV-Vej

Bemk. til kategorierne

Grundskole	Er "alt" på grundskole-niveau, dvs. også inklusive f.eks. specialklasser, modtageklasser, efterskoler, ungdomsskole
Erhvervsuddannelserne	Er også læreplads/uddannelsesaftaler, EGU
Anden uddannelse	Er eksempelvis VUC, MGK/KBK, STU (USB), voksenspecialundervisning
Anden beskæftigelse	Er eksempelvis lønnet praktik, ophold på produktionsskoler, revalidering, ledighed, kommunale foranstaltninger/projekter, højskole
Anden beskæftigelse	21 af de 40 unge kategorien "Anden beskæftigelse" er enten ledige eller i kommunale foranstaltninger/projekter. Det svarer til ca. 1,8 % af alle 18-årige

Hvem er de unge på offentlig forsørgelse i Viborg Kommune?

Nedenstående viser antallet af ledige unge kontanthjælps- eller dagpengemodtagere i Viborg Kommune.

Ca. 9 % af alle dagpengemodtagere i Viborg Kommune i februar 2008 var under 25 år. Det svarer til 70 unge. Næsten alle er vurderet til at være helt eller delvist arbejdsmarkedsparete.

33 % af alle kontanthjælpsmodtagere var under 25 år. Det svarer til 384 unge. Størstedelen af dem er ikke-arbejdsmarkedsparete. De er placeret i matchgruppe 4.

Placeringen i matchgruppe 4 er et udtryk for, at den ledige har sociale eller personlige problemstillinger udover ledighed.

Fra en analyse af matchgruppe 4 foretaget i august 2007 viser det sig, at mange unge under 25 år i matchgruppe 4 har psykiske problemstillinger.

En næranalyse af de primære problemstillinger hos de unge under 25 år, som har barrierer i forhold til arbejdsmarkedet bekræfter dette:

Tabel 1: Primære problemstillinger for unge på kontanthjælp i matchgruppe 4 (aug. 2007)

Primære problemstillinger	Hovedtotal
Psykisk lidelse med diagnose	51
Psykisk lidelse uden diagnose	18
Indlæringsvanskeligheder/svag begavelse	15
Fysiske helbredsproblemer	12
Svære sociale problemstillinger	12
Hjerneskade	8
Andet	7
Stofmisbrug	4
Alkoholmisbrug	2
Overvægt	1
(Blank)	1
Hovedtotal	131

Kilde: Egne analyser baseret på indberetninger fra sagsbehandlere på matchgruppe 4, august 2007

6. Hvad kendetegner de unge i Viborg Kommune, som ikke opnår en ungdomsuddannelse, og hvad skal der til, for at de kan opnå en ungdomsuddannelse?

Unge, som enten frafalder eller aldrig påbegynder en ungdomsuddannelse, er en forskelligartet gruppe. Det kan gøre det vanskeligt at opføre dem i grupper. Alligevel er projektet stødt på en række problematikker, der går igen hos de unge, og som kan skabe barrierer på deres vej mod en ungdomsuddannelse. Disse unge har behov for en ekstra indsats.

Det kan eksempelvis være:

- Unge med fysiske og psykiske handicap/be- grænsninger/diagnoser
- Unge fra uddannelsesfremmede miljøer
- Unge med indvandrerbaggrund (anden et- nisk oprindelse end dansk)
- Unge med misbrugsproblemer
- Unge med svage boglige forudsætninger
- Unge uden netværk
- Unge skoletrætte/unge med nederlag i sko- leforløbet
- Unge med problemer eller sygdom i famili- en eller nærmeste netværk
- De ”udadreagerende” unge
- De ”stille” unge

De lokale undersøgelser i Viborg Kommune har dels gennem projektgruppens arbejde og dels ved Viborg Kommunes Ungekonference fået bekræftet, at nedenstående er afgørende for at øge andelen af unge med en ungdomsuddan- nelse:

- ”Autentiske voksne”, som tør gå i dialog med og sætte rammer for de unge (foræl- dre og andre ressourcepersoner)
- Der skal eksistere/etableres et netværk for de unge – særligt udsatte unge
- Samarbejde på tværs af fagområder
- Øget koordinering af indsatser på ungeom- rådet
- Overdragelse af viden i forbindelse med den unges overgang mellem forskellige in- stanser
- Aktiv inddragelse af forældrene og den unge selv i forhold til valg og gennemførel- se af en ungdomsuddannelse
- Den unge og forældrene har ansvaret for den unges ungdomsuddannelse, men der skal samtidig tilbydes støtte, hvor det er nødvendigt
- Differentieret undervisning af de unge med hensyn til de unges (ind-)læringsbaner
- Inddragelse af virksomheder – alternativ vej til uddannelse med mere praktisk undervis- ning
- Det sociale fællesskab med andre unge
- Fokus på motivation og selvværd sideløben- de med faglig læring
- Succesoplevelser for de unge
- Realistiske handleplaner og uddannelses- valg – vejlederen skal gå i dialog om sam- menhæng mellem drømme og virkelighed.

Disse fokusområder gælder for alle dele af un- geområdet – både folkeskolerne, ungdomsud- dannelserne, virksomhederne, de kommunale forvaltningsområder, fritidslivet mv.

7. Hvad siger forskningen?

Projekt "Ungdomsuddannelse Til Alle" i Viborg Kommune har i arbejdet med at kortlægge ungegruppen også hentet viden fra forskningen på ungeområdet. En forskningsrapport om unges overgang fra grundskolen til henholdsvis en ungdomsuddannelse, 10. klasse, produktions-skole, arbejdsløshed eller arbejde viser, at der er en række andre områder, som også kræver fokus.

Noemi Katznelson og Mette Pless fra Center for Ungdomsforskning (CeFU) på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) har i 2007 undersøgt "Unge vej mod ungdomsuddannelserne" og er i den afsluttende rapport af samme navn kommet frem til følgende:

Om uddannelsesvalget

- Overgangen fra 9. klasse til 10. klasse og ungdomsuddannelserne fungerer overvejende godt.
- De unge bruger valget af ungdomsuddannelser i deres identitetsdannelsesproces.

Om 10. klasse, ungdomsuddannelser og udenfor

- Der er brug for et 10. skoleår for en del unge.
- Mange af de unge på EUD trives, men en del kræver ekstra støtte.
- Udsatte unge synes at mangle relevante muligheder efter 9. klasse.

Om de unges fremtidige arbejdsliv

- De unges jobønsker er i høj grad kønstraditionelle og inspireret af medierne. Og så vil de unge gerne være realistiske.
- Mange unge vil gerne gøre noget for andre i deres fremtidige job.
- Samlet har de unge fokus på uddannelse og arbejde som individuelle selvrealiseringsprojekter, samtidig med at ønsket om økonomisk sikkerhed, chancen for succes og fokus på det realistiske valg spiller en væsentlig rolle.

Forældres rolle i forbindelse med de unges valg

- De unges forældre spiller en stor rolle for mange unges valg, men forældrene mangler viden om uddannelsesmulighederne.

Vejledning

- Det er den sammenhængende vejledningsindsats, der virker.
- Kontakten mellem den unge og vejlederen er ofte standardiseret.
- Mange af de unge tillægger ikke vejledningssamtalerne stor betydning i relation til deres valg.
- Den gode vejledning fordrer et tæt samarbejde mellem vejlednings- og skolesystemet.
- Uddannelsesbogen har sin primære berettigelse i 8. og 9. klasse.
- Uddannelsespraktik er de unges foretrukne vejledningsaktivitet.
- Mange af de unge (64 %) oplever at lære noget i deres erhvervspraktik eller oplever den som afklarende eller et velkomment afbræk i hverdagen.
- Der er behov for en kvalificering af, hvad der forstås ved unge med særlige behov for vejledning, men der er store vanskeligheder forbundet med en sådan kvalificering.

Kilde: Noemi Katznelson og Mette Pless, Center for Ungdomsforskning, "Unge vej mod ungdomsuddannelse (2007), ud-drag af konklusioner

I andre forskningsrapporter påpeger Noemi Katznelson det vigtige i, at der i stedet for udelukkende at iværksætte noget nyt også bliver arbejdet på at koordinere de eksisterende tilbud. Det er vigtigt, at lærerne og andre støttepersoner kan koordinere deres opgaver. Erfaringen er, at det kan være svært for lærerne og hele organisationen at overskue tilbuddene og opgaverne. Og det kan derfor også være særlig vanskeligt for udsatte elever, som skal benytte tilbuddene.

8. Tilbud til unge mellem 15-25 år i Viborg Kommune (revurderes løbende)

For de unge mellem 15-25 år eksisterer der mange tilbud i Viborg Kommune. Særligt for de unge, som ikke opnår en ungdomsuddannelse, er viften af disse tilbud og sammenhængene mellem dem vigtig.

Grundet lovgivningen kan der være forskelle på, hvilke aldersgrupper tilbuddene henvender sig mod. Nogle af tilbuddene gælder specifikt for unge under 18 år, og andre er for unge over 18 år. Der er også tilbud, som gælder alle aldersgrupper.

Der er også forskel på, om det er foranstaltninger, som de unge visiteres til, om det er fritids-tilbud eller tilbud de skal søge om at deltage i. Eksempelvis kræver deltagelse i tilbuddene for "unge med særlige behov" (USB) en visitation fra sagsbehandler.

Listen af tilbud er ikke fuldstændig, da der løbende sker ændringer på området. Desuden er der overvejende oplistet tilbud, som retter sig mod at støtte, fastholde og udvikle de unge, og som er rettet mod både den personlige, sociale og faglige udvikling.

Tilbud til unge under 18 år i Viborg Kommune

Pigerum – Du er vigtig Fritidstilbud til unge piger i alderen 13 – 19 år med fokus på uddannelse. Primært unge piger med indvandrerbaggrund uden for de etablerede fritids-/aftentilbud (Sted 1)

Samtale- og samværsgupper for børn og unge i alderen 8-18 år med psykisk syge forældre

Pilotholdet et tilbud til unge mellem 10 og 14 år, som har alvorlige problemer i forhold til skole, hjem og/eller fritid

Ungdomsskolen EGU-forløb samt SE-klasse for unge med Socialt-Emotionelle problemer og computerhold samt EGU for unge, der har afsluttet folkeskolen. EGU er en to års uddannelse for unge i en utilfredsstillende uddannelses- og erhvervssituation

Sct. Mikkelskolen EGU for unge, der har afsluttet folkeskolen. EGU er en to års uddannelse for unge i en utilfredsstillende uddannelses- og erhvervssituation

PPR Konsulentvirksomhed, pædagogisk-psykologiske undersøgelser og vurderinger, rådgivning og vejledning. Endvidere laver PPR forslag om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til undervisning og individuelle samtaler. 0-18 år

SSP Samarbejde mellem socialområdet, skoleområdet og politi

Tilbud til unge over 18 år i Viborg Kommune

Social mentor Støttetilbud til unge under 30 år med psykiske lidelser

Tilbud til unge både over og under 18 år i Viborg Kommune

Sportscollege College for unge i alderen 15-17 år med mulighed for at kombinere sport på eliteniveau med uddannelse

Rusmiddelcentret alle aldersgrupper med misbrugsproblemer. Der er også flere projekter og tilbud rettet specifikt mod unge under 18 år (forebyggelse, m.v.)

Sted 1 Et opholdssted/ungdomsklubtilbud åbent i dagtimerne for 14-19-årige unge som alternativ til at opholde sig i midtbyen

Mødregruppe For unge mødre under 25 år

Viborg Ungdomsråd At være talerør for de unge overfor Byrådet og de kommunale udvalg. At styrke og støtte samarbejdet mellem unge i Viborg Kommune. At samarbejde med andre grupper om projekter af fælles interesse. At fungere som rådgiver og vejleder for unge om, hvor de kan få hjælp og støtte til at gennemføre projekter og lignende. Alle unge mellem 13 og 24 år, som er tilmeldt folkeregistret i Viborg Kommune, har valg- og stemmeret til Viborg Ungdomsråd

Projekt SMS på den unges fastholdelse eller tilknytning til uddannelses-, arbejds- og fritidslivet. For børn og unge mellem 12 og 19 år med psykiske problemer

Ventilen Mødested for stille og ensomme unge mellem 15-25 år

UngBo Primært boformidling. Derudover mulighed for at hjælpe unge behov for støtte i en udviklingsproces, der gør dem i stand til at tage ansvar for deres eget liv med afsæt i egne ressourcer. Unge mellem 15-25 år, der i en periode af deres liv har brug for støtte til at klare hverdagen. Støtten tager udgangspunkt i de unges bolig

MiniBo Bofællesskabsklub. Alternativ anbringelse på institution. Unge med behov for socialpædagogisk støtte

Fru Jensens pensionat Kommunalt botilbud for unge med sociale- eller misbrugsproblemer.

Tilbud til unge mellem 15-25 år i Viborg Kommune (revurderes løbende)

Animationsværkstedet Herunder et særligt tilbud til unge, som kan varetage opgaver/har færdigheder inden for animation, men som har psykiske og/eller sociale problemstillinger

Viborg Kommunes beskæftigelses-/afklarings tilbud – alle aldre

Afklaringscenter Gammel Vagt (AKC) Tilbud med fokus på afklaring af kursisternes ressourcer, tydeliggøre arbejdsmarkedsperspektivet for den enkelte samt udarbejde vurderinger og forslag til jobplan. LAB § 2, nr. 1, 2, 3, 4, 5 og 7

Work 4 You At skabe muligheder for, at ledige med nedsat arbejdsevne kan afklare og/eller udvikle deres fremtidige arbejds- og livsvilkår

Nørremarken Erhvervsafklaring og -opfølgning samt beskyttet arbejde. Begge tilbud er for borgere med psykiske lidelser, der påvirker funktionsevnen i en sådan grad, at tilknytning til det ordinære arbejdsmarked ikke umiddelbart er mulig

Trepas Beskyttet beskæftigelse. For hjemmeboende eller brugere fra kommunale boformer

Sprogcenter Viborg Danskundervisning for borgere med bopæl i kommunen

Øvrige tilbud ¹

I Viborg:

Havredal Praktiske Landbrugsskole (USB) Uddannelsestilbud med henblik på ansættelse inden for landbrugsfaget. Unge med indlæringsvanskeligheder/særlige behov (16-25 år)

Havredal Gl. Skole Indslusning til arbejdsmarkedet. Afklaring. Aktivering. Unge med Særlige Behov. 17-25 år

---

¹ Udover en række tilbud til unge under 25 år inden for Viborg Kommune anvender Viborg Kommune også en række tilbud i andre kommuner. De er eksempelvis produktionsskoler og specialskoler for unge med særlige behov (angivet: USB). De tilbud, som anvendes hyppigst til de unge, er kort oplistet i nedenstående. Samtidig samarbejder Viborg Kommune også med en række virksomheder i kommunen. Ikke alle virksomheder er oplistet i nedenstående. Det er kun de virksomheder, som har faste holdforløb og hvor unge under 25 år kan deltage.

Center for Kommunikation og Undervisning, CKU (USB) Undervisning for unge med behov for vidtgående kompenserende undervisning, støtte og pleje. Et kommunalt tilbud i Viborg og Skive Kommune for unge med særlige behov

High Five – Grundfos For kriminelle unge, som skal have afprøvet deres muligheder i forhold til arbejdsmarkedet

Lærlingeforløbet – Grundfos At give de unge en særlig erhvervsuddannelse med tilpassede krav og rammer. Kontanthjælpsmodtagere, som efter en praktikperiode skønnes at kunne klare/være motiveret for en lærlingeuddannelse

Kontanthjælpsafklaring - Grundfos Hovedsageligt kontanthjælpsmodtagere i matchgruppe 3-4

VIBORGegnens Erhvervsråd Vejen til Arbejdsmarkedet. Projektet henvender sig til ledige på dagpenge eller kontanthjælp, der har brug for sparring til at finde vej til arbejdsmarkedet

Væksthuset Erhvervs- og uddannelsesafklaring for/formidling af unge kontanthjælpsmodtagere med særlige behov. 18-30 år.

Aristo Pack At afdække og opkvalificere ledige såvel personligt som arbejdsmæssigt med henblik på udslusning til det ordinære arbejdsmarked eller et andet relevant tilbud. Kontanthjælpsmodtagere og forsikrede ledige samt sygemeldte, som behøver en afklaring og/eller en udvikling af arbejdsevnen samt et personligt løft

Vestergaard Pack Udredning og afklaring af funktions- og arbejdsevnen samt arbejdsperspektivet hos den enkelte borger med henblik på en hurtig indtræden på eller tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Ledige med uafklaret arbejdsmarkedspotentiale

Steens Furniture Indslusning til arbejdsmarkedet, aktivering og afklaring for ledige (§ 2, Lov om en Aktiv Beskæftigelsesindsats) og flygtninge

Tilbud til unge mellem 15-25 år i Viborg Kommune (revurderes løbende)

Uden for Viborg:

Hobro Produktionsskole Produktionshøjskole med undervisning inden for kontor, køkken/kantine, service/håndværk, tekstil/kreativ, smed, hobro-linjen og kunsthåndværkerlinjen for unge i aktivisering og evt. revalidering. Også for flygtninge/asylansøgere og unge med særlige behov. Der er også EGU-forløb med både skole og praktik. Målgruppen er unge under 25 år, som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse, og som ikke umiddelbart har forudsætninger for at påbegynde en sådan uddannelse

Favrskov Produktionsskole Et praktisk undervisningstilbud inden for træ, metal, køkken og design til unge mellem 15 og 25 år

Marienlyst Produktionsskole Et praktisk undervisningstilbud inden for bygge/anlæg, træ, køkken og medie til unge mellem 15 og 25 år

Silkeborg Produktionshøjskole Et praktisk undervisningstilbud inden for design, køkken, håndværk, grøn pædagog og tv-medie til unge mellem 15 og 25 år

Randers Produktionshøjskole Et praktisk undervisningstilbud inden for multimedie, kontor, musik, tekstil, design, køkken, træ, radio/video, metal, service/pedel, pædagog/omsorg og autoværksted til unge mellem 15 og 25 år

Kongshøjgaard Produktionsskole Et praktisk undervisningstilbud inden for landbrug, tekstil, køkken og metal til unge mellem 15 og 25 år

Gøgler produktionsskolen Århus Et praktisk undervisningstilbud inden for idé/tekstil, dans, artist, medie, træ/pedel, café, business class og carpe diem til unge mellem 15 og 25 år

Oustruplund (USB) Socialpædagogisk dag- og døgnbehandlingsinstitution for børn fra 11 år, unge og voksne med svære psykosociale problemer med baggrund i omsorgssvigt, krænkelse, misbrug, vold og kriminalitet. Der tilbydes beskæftigelse til personer med særlige behov. Tilbuddet gælder for personer mellem 15-35 år

Fenskær (USB) Efterskole med overbygning – 11. skoleår for unge med særlige behov

Gødvad (USB) Efterskole med overbygning – 11. skoleår for unge med særlige behov

Ulbølle Idrætsefterskole (USB) Efterskole med overbygning (bl.a. Idrætsmedhjælperuddannelse) – 11. skoleår for unge med særlige behov i alderen 18-25 år

Uldum Højskole (USB) "Uldlinjen" med helhedsorienteret undervisning for unge med særlige behov

Baaring Højskole (USB) Ordinær højskole med særligt tilbud til unge med vanskeligheder med enten de boglige fag, med almindelige uddannelser eller med at finde fodfæste på arbejdsmarkedet

Djursland Højskole (USB) Ordinær højskole med tilbud for unge med vanskeligheder. Tilbyder blandt andet dansk til læsesvage og handicapidræt

Kongshøjgaard Efterskole (USB) Produktionskole med egu-linje for unge med særlige behov

Sansestormerne, Århus (USB) 3-årige uddannelse som kostmedhjælper, botræning og social træning

Struerskolen (USB) Grøn kostmedhjælperuddannelse, botræning, udslusningsdel, hold med fokus på fedme

Linjeskolen Hadsten (USB) Kostlinje og kreativ linje for unge med særlige behov

Kost- og tekstilskolen, Rødding (USB) Skole med brobygningsdel for unge til de ordinære ungdomsuddannelser og udslusningsafdeling for unge med særlige behov, som ikke kan gennemføre en ordinær ungdomsuddannelse

Uddannelsescenter Hilltop (USB) Kommunalt uddannelsescenter for autister, herunder asp. it-uddannelsen

Idavang (USB) Aktivering, ophold og botræning for unge med en svær autisme-diagnose

Mariebjerg (USB) 3-årig ungdomsuddannelse for unge fysisk og psykisk handicappede

Tilbud til unge mellem 15-25 år i Viborg Kommune (revurderes løbende)

Egmont Højskole, Houe (USB) Tilbud til unge med fysiske og psykiske handicap

Limfjordsskolen, Løgstør (USB) Specialkostskole for unge udviklingshæmmede

Praktisk Medhjælper Undervisning, PMU (USB) Uddannelse for bogligt svage unge, der ikke kan udnytte øvrige erhvervsuddannelsesstilbud. Samling af forskellige arbejdspladser og værksteder, hvor den unge kan få afprøvet sine færdigheder opnå optimale muligheder for at fungere i samfundet, hvad angår arbejde, bolig og fritid

Nordjyllands Landbrugsskole (USB) Herunder Lundbæk med en egu-linje for unge med særlige indlæringsvanskeligheder

Boris Landbrugsskole (USB) Den grønne erhvervsskole på Boris Landbrugsskole. Speciel linje for unge med særlige behov

Nordbo, Aalborg (USB) Bo- og aktiveringstilbud til autister

VejleFjord Neurocenter (USB) Rehabiliterings- og afklaringsforløb for unge med erhvervede hjerneskade

Solbakken, Odder (USB) Døgntilbud for unge mellem 13-35 år med betydelig nedsat fysisk og psykisk funktionsevne

UUSB, Silkeborg (USB) Kombinationsuddannelse for unge med særlige behov inklusive botræning

Birkebo, Hobro (USB) Botilbud for unge med særlige behov

Lovnsbjergvang (USB) Bo- og opholdssted samt aktivering for unge autister

Rosendal, Hobro (USB) Botilbud for unge på 16-28 år med psykiske, sociale adfærdsmæssige og indlæringsproblemer. Det kan være sentudviklede eller unge med massive hjemlige problemer

PGU Rosenholm (USB) Praktisk grunduddannelse – en 3-årig ungdomsuddannelse for unge med sociale- og indlæringsvanskeligheder

Sønderlundgaard (USB) 3-årig egu for unge mellem 18-30 år med indlæringsvanskeligheder

Bag Værket, Randers/Hinnerup (USB) Botræning og uddannelses tilbud med fokus på forøgelse af livskvaliteten for unge autister

Handihuset, Randers (USB) Kulturtilbud for funktionshæmmede unge

Behandlingscenter Østerskoven (USB) Behandling og genoptræning for fysisk handicappede over 16 år

Tilbud på Viborg Kommunes ungdomsuddannelser

Mercantec (tidligere EUC MIDT og Viborg Handelsskole) tilbyder eliteforløb, ordinære forløb og støtte under pyramiden, herunder bl.a.: Elevcoach, Mentorere, Psykologer, Bedsteforældre, Integrationskompetencer, Produktionskompetencer

VUC Skive-Viborg Tutor og mentorordning. Fastholdelse af frafaldstruede elever

Viborg Gymnasium og HF Social- og Sundhedslinjen. At rekruttere HF-kursister til et praksisorienteret uddannelsesforløb og at mindske frafaldet blandt HF-kursister.

Viborg Gymnasium og HF Kreativ HF.

Viborg Gymnasium og HF Sundheds HF.

Samarbejde mellem alle HF-kurser i Region Midt Mentorprojektet. At fastholde frafaldstruede HF-kursister.

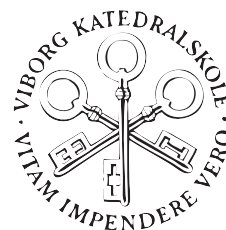
Gymnasierne i Viborg Kommune Psykologhjælp til fastholdelse af frafaldstruede elever.

Gymnasierne i Viborg Kommune Mentorordning.

Fællesskabet for de almene gymnasier i Viborg Kommune Frafaldforsøget. At fastholde frafaldstruede gymnasieelever.

Strategi for Ungdomsuddannelse Til Alle i Viborg Kommune

Strategien er udarbejdet af:

Sct. Mikkelskolen

VIBORG
KOMMUNE